

ikke ud af sin Virksomhed faar betalt for sit personlige Arbejde, endstige mere. Nej, man kan ikke tale om en Nødstilstand i den Forstand for disse Folk. Man kan tale om trykkende Tider, og man kan sige, at der maa fra de Folks Side tages noget mere Hensyn til, hvilke Udgifter de kunne tillade sig, end de hidtil have gjort. De kunne ikke nu tillade sig en saadan Lüksus som f. Eks. i min Barndom, da man i det Sogn, hvor jeg er født, byggede sig ny Gaarde, anskaffede sig ny Køretojer og havde Raad til at spille slot. Det have de maalkke ikke Raad til i vore Dage, det skal jeg villigt erkende, men om nogen Nødstilstand her kan man ikke tale. Det troede jeg var noget, man vel var nødt til at høre paa, naar Avarerne skulde slaa vældigt til Lyd rundt omkring i Landet, men som man her kunde være fri for. Raadstanden om, at Tilstanden virkelig skulde være slettere end Arbejdernes, og at de Herrer Hartfornbesiddere ikke en Gang saa saa meget ud af deres Arbejde som en almindelig Arbejder, havde jeg dog tvivlet om, at man i Øjeblikket skulde saa at høre i den danske Rigsdag. Nu have vi jo hørt det. Men jeg tillader mig at paasta, at det forholder sig ikke saaledes, og jeg taler dog ud af et ganske godt Kendskab til Forholdene paa Landet. Selv om jeg er Repræsentant for en Bytrede og bor i Byen, har jeg dog det meste af min Familie paa Landet og kommer ret jævnlig i Forbindelse med Landboerne. Stillingen er ikke saaledes, at der er Nødstilstand for Landbruget, men der er trykkende Tider. Sagen er den, at den fri Konkurrence og den private Besiddelse af Produktionsmidlerne og Kapitalen efterhaanden, som det ogsaa er anerkendt, har bevirket, at Landbrugerne for en stor Del ikke eje deres Ejendomme selv, men have maattet gøre Kapitalbesiddere til Medejere og hvert eneste Aar maa ofre en ret betydelig Del af deres Indtægter til disse Kapitalbesiddere, hvad enten det nu er private Laangivere, Kreditforeninger eller andre Pengeinstitutter. Men der arbejdes jo fra Landbrugernes Side og med fuld Tilslutning — og jeg og mine Partifæller ere i saa Henseende fuldstændig enige med dem — paa at saa Rentefoden til at gaa ned efter. Saa længe Forholdet imidlertid er dette, at Statskassen Aar for Aar hder Bidrag og betaler tilbage til Landbrugerne en Del Penge, som alle Statsborgerne have været med til at betale ind i Statskassen, for at Landbrugerne lettere kunne prætere deres Rentepenge, saa længe ere disse Bestræbelser, synes jeg, for at trykke Rentefoden, ikke ganske effektive. Nej, det Tidspunkt, hvor man med virkelig Kraft kan

være i Stand til at trykke Rentefoden, kommer først, naar Landbrugerne sige: Nu ere vi ude af Stand til at betale mere. Men saa de Sjælv fra Statskassen til at betale Kapitalisternes Renterne, tror jeg ikke, at de øvrige Bestræbelser ville krones med synderligt Held. Vil man til at undersøge, hvorledes disse Midler komme til Besje, og i hvilket Forhold disse Personer komme til at svare Stat, maa man tillade mig at erindre om, at til Eks. Statens Hartfornskatter, Gammel Skatten og andre, jo ere Skatter, som de Herrer Landbrugere ikke have den nærmeste Grund til at beklage sig over. Disse Skatter ere gennem mange Aar gaaede ind i Prisen for deres Ejendomme. Naar de købte dem, vidste de, at disse Udgifter faldt paa dem, og som Folge deraf er Tidens Tryk paa dette Omraade ikke i særlig Grad falden paa dem, og derfor have de ikke Ret til at sige: Vi ere i fortrinlig Grad berettigede til at tages i Betragtning, naar der deles Penge ud fra Statskassen. Derimod skal jeg villig indrømme, at det forholder sig noget anderledes med den Ligningsbasis, man har over for de stigende Kommunalbyrder, det skal jeg villig erkende, men det kan ikke føres i Marken, naar der her er Tale om, hvorledes Statsmidlerne skulle fordeles.

Derefter vil jeg gerne gøre et Par Bemærkninger om Vædringsforslaget, for saa vidt det angaar Kjøbenhavn. Der er foreslaaet i det første Stykke i vort Vædringsforslag, at de 730,000 Kr. fordeles efter Folketallet i Kommunerne til de frie Fattigkasser, og at et Beløb af 135,000 Kr. udbetales til Kjøbenhavns Kommunalbestyrelse og anvendes til Understøttelse uden for Fattigvæsenet, til saadanne trængende, som paa Grund af Arbejdsløshed, Sygdom eller anden uforstyldt Marlag ere komne i Trang, og som ikke ere under Fattigforsørgelse. Her vil jeg først tillade mig at gøre opmærksom paa det af alle Medlemmer kendte Faktum, at Kjøbenhavn indtager en Særstilling i den Retning, idet Kjøbenhavn ikke ejer nogen Institution, der hedder den frie Fattigkasse. Af hvilken Grund man ikke i sin Tid har givet Kjøbenhavn den samme Ret til at støtte trængende uden for Fattigvæsenet, skal jeg ikke kunne sige, men det hænger sikkert sammen med hele den Række af mærkelige Bestemmelser, der overhovedet gælde for Kjøbenhavns Kommune. Seg skal i denne Forbindelse nævne, at vi her i Landets allerførste Kommune ikke ejer den samme Ret, som den allermindste Kommune i vort Land ejer til at beskaffe sig selv efter sit Behov. Man har her fra Rigsdagens